

[v-okupacii-ta-ci-bagato-z-nih-jde-na-spivpracu-z-rf/](https://www.the-village.com.ua/village/business/buisness-interview/328161-silpo-fozzy-group-interview-2022) (дата звернення: 11.09.2022)

10. The village Україна. Втрати на 3 мільярди, 21 магазин в окупації і супершвидка доставка: як «Сільпо» працює під час війни. Веб-сайт. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/business/buisness-interview/328161-silpo-fozzy-group-interview-2022> (дата звернення: 11.09.2022)

11. All Retail. 34 дня війни та 2,4 млрд грн збитків: загальні втрати Fozzy Group та нові виклики для компанії. Веб-сайт. URL: <https://allretail.ua/ru/news/77119-34-dnya-voyny-i-2-4-mlrd-grn-obshchie-poteri-fozzy-group-i-vyzovy-dlya-kompanii> (дата звернення: 11.09.2022)

12. Бізнес фронт. Help Ukraine Center: як великі бізнеси створили найбільший у Східній Європі гуманітарний хаб. Веб-сайт. URL: <https://delo.ua/ru/business/help-ukraine-center-kak-krupnye-biznesy-sozdali-samyi-bolsoi-v-vostocnoi-evrope-gumanitarnyi-xab-395510/> (дата звернення: 17.09.2022)

okupacii-ta-ci-bagato-z-nih-jde-na-spivpracu-z-rf/ (date of application: 11.09.2022)

4. The village Ukraine. Losses of 3 billion, 21 stores under occupation and super-fast delivery: how "Silpo" works during the war. Website. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/business/buisness-interview/328161-silpo-fozzy-group-interview-2022> (application date: 11.09.2022)

5. All Retail. 34 days of war and UAH 2.4 billion in losses: Fozzy Group's total losses and new challenges for the company. Website. URL: <https://allretail.ua/ru/news/77119-34-dnya-voyny-i-2-4-mlrd-grn-obshchie-poteri-fozzy-group-i-vyzovy-dlya-kompanii> (date of application : 11.09.2022)

6. Business front. Help Ukraine Center: how big businesses created the largest humanitarian hub in Eastern Europe. Website. URL: <https://delo.ua/ru/business/help-ukraine-center-kak-krupnye-biznesy-sozdali-samyi-bolsoi-v-vostocnoi-evrope-gumanitarnyi-xab-395510/> (date of application: 17.09. 2022)

JEL: F21, H54, O14

ШТАНЬ Марина

кандидат економічних наук, доцент

Національна академія управління ORCID: 0000-0002-4938-555X

e-mail: mvsh2307@gmail.com

Maryna SHTAN

Ph.D., Associate professor, National Academy of Management, Ukraine

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА СТИМУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА ЗА УМОВ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

STATE POLICY TO STIMULATE ENTREPRENEURSHIP UNDER THE CONDITIONS OF POST-WAR RECOVERY

Анотація: Проаналізовано інструментарій державної політики стимулювання підприємництва в Україні за умов післявоєнного відновлення. Розкрито напрями використання важелів впливу держави на активізацію процесів модернізації економіки України

Ключові слова: державна політика, модернізація, економіка України

Abstract: The tools of the state policy to stimulate entrepreneurship under the conditions of post-war recovery in Ukraine are analysed. The directions of using the levers of influence by the state on the activation of modernisation processes of the economy of Ukraine are revealed

Keywords: state policy, modernisation, economy of Ukraine

Функціонування економіки за умов воєнного стану потребує виваженої державної стратегії, в якій успішність реалізації рішень обумовлюється злагодженістю та системністю державної економічної політики та її спрямованістю на конкретні показники глибинних трансформацій. Проблематика стратегії і тактики відновлення національної економіки на засадах її модернізації передбачає формування конкурентоспроможного національного господарства з розвиненим промисловим сектором, здатного генерувати достатні обсяги доданої вартості та достатню кількість робочих місць. Інституційна спроможність державних органів також є важливим компонентом успішного впровадження заходів з післявоєнного відновлення. Інституційні реформи у системі державної політики мають бути продовженими та поглибленими. Однак їх дієвість у послабленій війною економіці дещо знижується [1].

Вкрай актуальними питаннями розвитку економіки України є втрата її виробничого та трудового потенціалу. Саме тому створення високооплачуваних робочих місць спроможне зберегти заощадження домашніх господарств та трудовий потенціал країни. За нинішніх умов заощадження населення здебільшого зменшуються у зв'язку з втратою робочих місць та пов'язаного з цим скороченням поточних доходів, а ніж від підвищення цін. Тому формування пропозиції робочих місць дозволить підтримувати рівень поточних доходів громадян і запобігатиме скороченню їх заощаджень. З досвіду післявоєнної відбудови багатьох країн відомо, що неврахування проблеми активного створення робочих місць призвело до довгострокової стагнації виробничої активності та виникнення довгострокового безробіття [2].

Держава володіє доволі широким арсеналом інструментарію, спроможного стимулювати створення нових робочих місць з виникненням мультиплікативного ефекту на основі інвестування у проекти, що формують такі робочі місця у багатьох видах економічної діяльності. При цьому йдеться про державно-приватне партнерство, різноманітні форми державної допомоги суб'єктам підприємницької діяльності, державні гарантії за кредитами та компенсацію відсоткових ставок, державні закупівлі товарів та послуг, стимулювання імпортозаміщення та локалізацію виробництва, стимулювання конверсії виробництва, вирішення глобальних логістично-транспортних проблем [1; 2]. У цьому зв'язку питання відновлення промислових об'єктів на новітній платформі має стати засадничим пріоритетом економічної політики в Україні. Великі промислові підприємства створюють значну кількість робочих місць та генерують попит на супутні послуги, що підтримує підприємницьку ініціативу малого підприємництва. Ренесанс української промисловості має відбуватися лише на основі її технологічного оновлення. У цілому забезпечення повноцінної роботи промислового сектору слід розглядати як один із ключових чинників стійкого розвитку національної економіки у повоєнний період. У цьому контексті якраз суттєву роль має відігравати державна політика, оскільки від правильно ухвалених управлінських рішень залежатиме вектор майбутнього розвитку всієї країни [3].

До того ж для активізації інноваційного процесу необхідною є державна політика стимулювання інновацій та започаткування венчурного фінансування. Зростання ефективності використання ресурсного потенціалу економіки та започаткування виробництва з високим ступенем доданої вартості спроможні здійснити вагомий внесок у формування потужних виробничих кластерів національної економіки зі значною кількістю робочих місць, що дозволить розв'язати проблему зайнятості населення. Найбільш перспективними галузями української економіки, які здатні створити потужне економічне підґрунтя за умов технологічної модернізації є важке машинобудування, літєве та алюмінієве виробництво, фармацевтика та виробництво медичної техніки, новітні нафтохімічні виробництва, вирощування та переробка органічної продукції, сільськогосподарська селекція та генетика.

Очевидно, що енергетична безпека української економіки є питанням першочергового виміру і також має розв'язуватися за активної участі держави. Йдеться про збільшення видобутку власної вуглецевої сировини, будівництво підприємств з переробки вуглеводнів, розвиток логістичної інфраструктури постачання енергоносіїв. Початок повномасштабних воєнних дій докорінно змінив транспортний ландшафт зовнішньої торгівлі України, що вимагає перебудови транспортної інфраструктури під потреби максимального задоволення експортного потенціалу та відповідати потребам оборонного комплексу. Спрощення процедур проходження прикордонно-митного контролю також можна віднести до заходів, що сприяють збільшенню товарно-транспортних операцій [2; 3; 4].

З огляду на структуру української економіки важливо також, що підприємства аграрного сектора є достатньо конкурентоспроможними, володіють потенціалом для істотного розширення виробничого потенціалу та здійснення інвестицій у проекти з переробки сировини. Підвищення ступеня переробки аграрної сировини є одним з основних напрямів стратегічної модернізації аграрного сектора України. Водночас звуження ринків збуту та висока ціна кредитних ресурсів змушує аграрні компанії користуватися інструментами державної кредитної підтримки [3; 4].

Стратегія структурної перебудови економіки України повинна базуватися на активній цілеспрямованій державній політиці створення робочих місць і охоплювати такі напрями, як локалізація, імпортозаміщення, виробництво озброєнь, воєнна конверсія промисловості, енергетична безпека, логістика та транспортна інфраструктура економіки, фінансова санація підприємств стратегічного значення, яким загрожує банкрутство [3; 4]. Стимулювання розвитку конкурентоспроможних підприємств дозволить мінімізувати ризики валютної кризи та поглиблення інфляційних процесів. Створення робочих місць спроможне стати стимулом для повернення в Україну громадян, які залишили її внаслідок повномасштабних бойових дій.

Література

1. Даниленко А. І., Венгер В. В. Розвиток реального сектору економіки України у

References

1. Danylenko A. I., Venher V. V. Rozvytok real'noho sektoru ekonomiky Ukrainy u

повоєнному відновленні. *Фінанси України*. 2022. № 6. С. 7-32. doi.org/10.33763/finukr2022.06.007

2. Гуменюк В. В. Зарубіжний досвід повоєнної трансформації державного управління і уроки для України. *Економіка України*. 2022. № 8. С. 34-54. doi.org/10.15407/economyukr.2022.08.034

3. Скрипниченко М. І. Макроекономічні оцінки і прогнози повоєнного відновлення економіки України. *Економічна теорія*. 2022. № 2. С. 29-43. doi.org/10.15407/etet2022.02.029

4. Семенча І. С., Ковальов М. С. Макроекономічний аналіз ефективності регулювання економіки України: ретроспектива та сучасний фінансово-економічний стан. *Проблеми економіки*. 2022. № 2. С. 66-75. doi.org/10.32983/2222-0712-2022-2-66-75

viys'kovomu vidnovlenni. *Finansy Ukrayiny*. 2022. № 6. S. 7-32. doi.org/10.33763/finukr2022.06.007

2. Humenyuk V. V. Zarubizhnyy dosvid viys'kovoyi transformatsiyi derzhavnoho upravlinnya i uroky dlya Ukrayiny. *Ekonomika Ukrayiny*. 2022. № 8. S. 34-54. doi.org/10.15407/economyukr.2022.08.034

3. Skrypnychenko M. I. Makroekonomichni otsinky i prohnozy vidnovlennya ekonomiky Ukrayiny. *Ekonomichna teoriya*. 2022. № 2. S. 29-43. doi.org/10.15407/etet2022.02.029

4. Semencha I. S., Koval'ov M. S. Makroekonomichnyy analiz efektyvnosti rehulyuvannya ekonomiky Ukrayiny: retrospektyva ta suchasnyy finansovo-ekonomichnyy stan. *Problemy ekonomiky*. 2022. № 2. S. 66-75. doi.org/10.32983/2222-0712-2022-2-66-75

JEL: F21, H54, O14

СЛЮСАР Каріна

студентка 4 курсу, КНЕУ ім. Вадима Гетьмана

САС Ірина,

к.е.н, доцент, КНЕУ ім. Вадима Гетьмана

ORCID: 0000-0003-1386-6674

e-mail: mvsh2307@gmail.com

Karina SLYUSAR

4th year student, KNEU named after Vadim

Hetman.

Iryna SAS

PhD, associate professor, KNEU named after

Vadim Hetman

УКРАЇНСЬКА ЕКОНОМІКА ПІД ЧАС ВІЙНИ: ПОШУК НОВОГО БАЛАНСУ

Анотація: Економіка України зазнає колосальних збитків від російської агресії, й наразі ці втрати оцінити важко, адже війна триває. Страждає економіка країни, а відтак це бізнес, інвестори, банки і звичайні люди. Забороновано ряд заходів задля уникнення фінансової катастрофи в Україні.

Ключові слова: економіка, бізнес, війна, криза, інфляція.

THE UKRAINIAN ECONOMY DURING THE WAR: THE SEARCH FOR A NEW BALANCE

Abstract: Ukraine's economy is suffering enormous losses from the Russian aggression, and it is difficult to estimate these losses now, because the war continues. The economy of the country is suffering, and therefore it is business, investors, banks and ordinary people. A number of measures are prohibited to avoid financial disaster in Ukraine.

Keywords: economy, business, war, crisis, inflation.

Актуальність обраної теми обумовлена тим, що в умовах сьогодення, в умовах війни, бізнес в постійному пошуку балансу. Ні для кого не секрет, що війна – це неймовірно затратно, або ж як часто зустрічається в обговореннях експертів – дорого.

Макрофінансова стабільність в Україні від початку війни все більше руйнується. Протягом перших двох місяців регуляторам вдавалося більш-менш тримати під контролем обмінний курс, державний бюджет та інфляцію за